ການຈັດການທົ່ງຫຍ້າສຳລັບການປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງສັດ

Eco **F**riendly **I**ntensification & **C**limate resilient **A**gricultural **S**ystems

EFICAS project

ໂຄງການ ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ປັບຕົວໄປຕາມສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ອົງການ CIRAD ແລະ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ ກະສິກຳ(DALaM)/ກະຊວງກະສິກຳ

ຕັ້ງຢູ່ ບ້ານ ໜອງວຽງຄຳ (ດົງໂດກ), ເມືອງໄຊທານີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຕູ້ ປນ ເລກທີ່ 3310

ໂທ: (+856)021 771288 ແຟັກ: (+856)021 771288

ສະພາບລວມ

ການລ້ຽງສັດຂອງປະຊາຊົນລາວເຮົາຖືວ່າເປັນອາຊີບສຳຮອງຈາກການປູກພືດ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງຕົ້ນທຶນໃນການສ້າງລາຍຮັບເຂົ້າໃນການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄອບຄົວໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນທີ່ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດເຂດພາກເໜືອຂອງລາວໃນໄລຍະຜ່ານມາໄດ້ມີການການສົ່ງເສີມຈາກທາງພາກລັດ ແລະ ບັນດາອົງການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການປູກຫຍ້າເພື່ອປັບປຸງທາງດ້ານອາຫານກໍ່ຄືຄຸນນະພາບຂອງການລ້ຽງສັດຂອງປະຊາຊົນໃນຮູບແບບສວນຄົວ ຫຼື ລ້ຽງເປັນເສດຖະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ມີທ່າອ່ຽງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກຊີ້ນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະທດ. ຫຼາຍເຂດໄດ້ກຳນົດເອົາການລ້ຽງສັດເປັນບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍໃນການສ້າງລາຍຮັບເພື່ອປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຈາກການລ້ຽງສັດຄຽງຄູ່ກັບການເພີ່ມເນື້ອທີ່ການປູກຫຍ້າໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນຕ້ອງໄດ້ມີການຈັດການທົ່ງຫຍ້າໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ຄຸນນະພາບຕໍ່ກັບສັດ ແລະ ນຳໃຊ້ໄດ້ຍາວນານ.

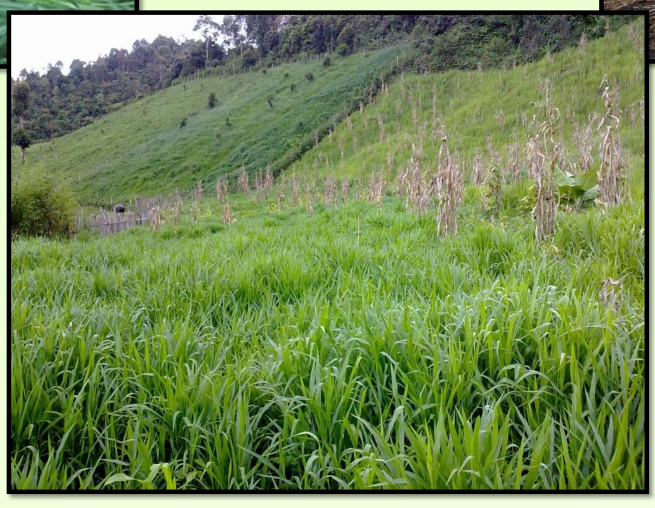

ກ່ອນທີ່ຈະບໍລິຫານຈັດການໄດ້ຕ້ອງຮູ້ຄວາມຕ້ອງການຂອງສັດ ແລະ ຜົນຜະລິດ ພືດຫຍ້າອາຫານສັດ

ສັດໜຶ່ງໂຕຕ້ອງການຫຍ້າປຽກໃນປະລິມານ *10- 15 %* / ວັນ/ ນ້ຳໜັກໂຕ ແລະ ຫຍ້າ ແຫ້ງ *2,5-3,5* % /ວັນ/ນ້ຳໜັກໂຕ

ຕົວຢ່າງ : ຄວາມໂຕໜຶ່ງ ຫຼື ງົວໂຕໜຶ່ງໜັກ 300 ກິໂລມັນຕ້ອງການ ຫຍ້າແຫ້ງແມ່ນ 7 ຫາ 10 ກິໂລ ຫຼື ຫຍ້າປຽກຢູ່ 30 ຫາ 45 ກິໂລ/ວັນ

- *ພືດອາຫານສັດຕະກຸນຫຍ້າໃຫ້ຜົນຜະລິດມວນສານປຽກໃນລະຫວ່າງ* 40 ຫາ 200 ໂຕນ/ປີ/ເຮັກຕາ

ລະດັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ	ນ້ຳໜັກປຽກຕະກຸນຫຍ້າ (ໂຕນ/ha/ປີ)	ນ້ຳໜັກປຽກຕະກຸນຖົ່ວ (ໂຕນ/ha/ປີ)
ຕ່ຳ	20 – 40	10 – 20
ປານກາງ	40 – 100	20 – 30
ດີ	100---200	30--60

ພືດຕະກຸນຖົ່ວຈະມີທາດຊີ້ນ 15 ຫາ 25 %, ສ່ວນພືດຕະກຸນຫຍ້າມີທາດຊີ້ນ 5 ຫາ 15 %
ພືດຕະກຸນຖົ່ວຈະມີຜົນຜະລິດໜ້ອຍກ່ວາພືດຕະກຸນຫຍ້າ 2 ຫາ 3 ເທົ່າ

ຄວາມຕ້ອງການຫຍ້າອາຫານສັດຕາມນ້ຳໜັກຕົວຂອງສັດ

ຈຳນວນໂຕ	ນ້ຳໜັກໂຕ (ກິໂລ)	ຄວາມຕ້ອງການກິນ ຫຍ້າ ກິໂລ/ມື້		ຄວາມຕ້ອງການ ກິນຫຍ້າ ໃນ 3ເດືອນ (ກິໂລ)		ຄວາມຕ້ອງການຫຍ້າ 1 ປີ (ກິໂລ)	
		ປຽກ	ແຫ້ງ	ປຽກ	ແຫ້ງ	ປຽກ	ແຫ້ງ
1	100	10	2.5	900	225	3,650	913
1	200	20	5	1,800	450	7,300	1,825
1	300	30	7.5	2,700	675	10,950	2,738
5	100	50	25	4,500	2,250	18,250	9,125
5	200	100	50	9,000	4,500	36,500	18,250
5	300	150	75	13,500	6,750	54,750	27,375

ຊວງໄລຍະ ແລະ ຄວາສູງທີ່ເໝາະສົມຂອງການຕັດ ຫຼື ປ່ອຍໃຫ້ສັດກິນ

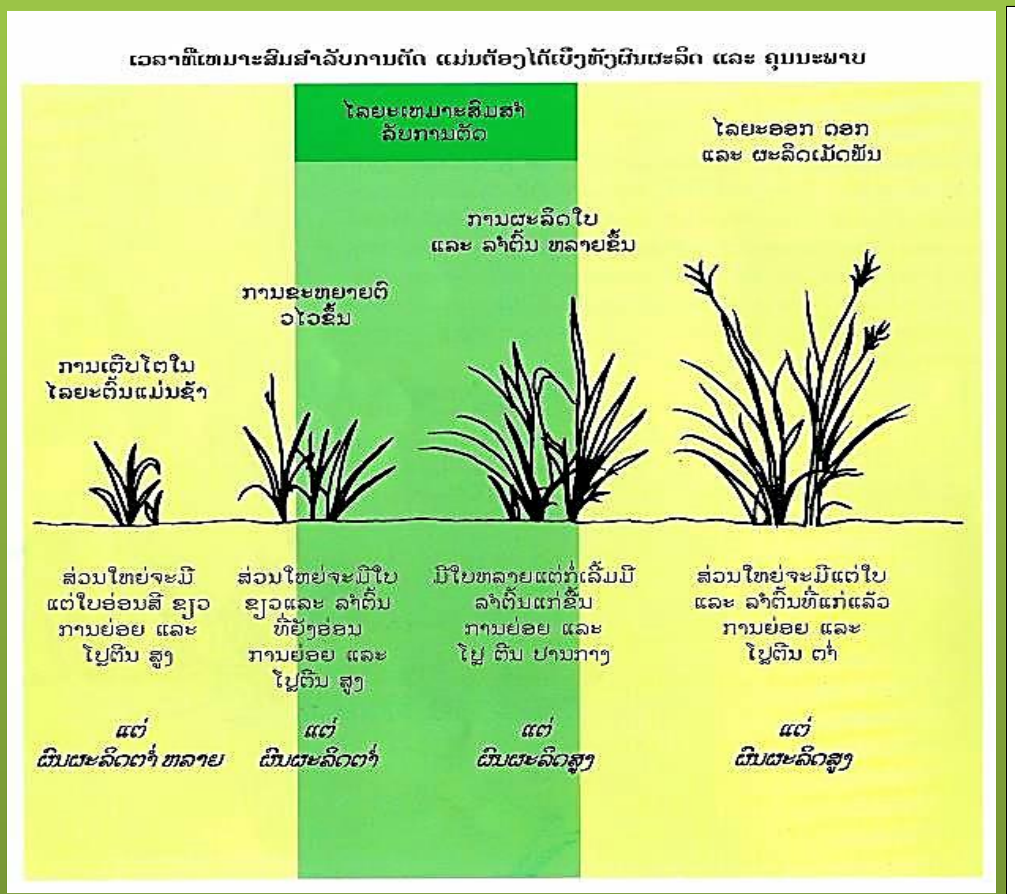

ການຕັດຫຍ້າເລື້ອຍໆຈະເປັນການປັບປຸງຄຸນນະພາບພືດອາຫານ ສັດແຕ່ຈະໄດ້ປະສິດທິພາບຜົນຜະລິດໜ້ອຍ

ໄລຍະການຕັດຫຍ້າ	ປະສິດທິພາບຜົນຜະລິດ (ຫຍ້າສົດໂຕນ / ha/ ປີ)	ປະລິມານຂອງໃບ (% ຕໍ່ຜົນຜະລິດລວມ)	ທາດຊີ້ນ (%)	ການຍ່ອຍໄດ້ (%)
ຮອບວຽນ 3 ອາທິດ	10	60	14	60
ຮອບວຽນ 6 ອາທິດ	15	40	10	55
ຮອບວຽນ 9 ອາທິດ	20	25	7	45

ການຕັດຫຼືປ່ອຍໃຫ້ສັດກິນໃນຊວງເວລາໄວເຮົາຈະໄດ້ປະລິມານທາດຊີ້ນແລະການຍ່ອຍຂອງສັດໄດ້ດີແຕ່ປະລິມານຜົນຜະລິດແມ່ນໄດ້ໜ້ອຍ ດັ່ງນັ້ນຄວນຕັດຕັດປະຈຳເປັນຮອບວຽນທຸກ ໆ 3 ຫາ 5 ອາທິດໃນຊ່ວງລະດູ ຝົນ

ຄວາສູງທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການຕັດຫຍ້າໃຫ້ສັດກິນ

	ຄວາມສູງສຳລັບຕັດພືດອາຫານສັດ (cm)
ຕະກຸນຫຍ້າຈຳພວກລຳຕົ້ນ ເລືອຕາມໜ້າດິນ: *ຫຍ້າ ຣູມີນີກູລາ* *ຫມ້າ ດີຕີຢອງ*	5 – 10
ຈຳພວກລຳຕົ້ນຂະຫຍາຍຕົວທາງຕັ້ງ ຫຍ້າ ຣູຊີ ຫຍ້າ ດີກູມເບັນ ຫຍ້າ ບຣີຊອງຕາ ຫຍ້າ ມູລາໂຕ ຫຍ້າ ປານີກອມ ຫຍ້າ ແກມບາ ຫຍ້າ ປັດສະປາລອມ ຫຍ້າ ເນເປຍ ຫຼື ຫຍ້າ ອ້ອຍຊ້າງ	10 - 30
ຕະກຸນຖົ່ວ ຖົ່ວສະຕາຍໂລ	20 – 30

ບັນຫາທີ່ພົບ ແລະ ແນວທາງໃນການປັບປຸງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ

ບັນຫາທີ່ສຳຄັນຂອງພືດອາຫານສັດຈະພົວພັນເຖິງ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ

ເຮົາຈະສັງເກດເຫັນໃບຂອງຫຍ້າ ປານີກອມທີ່ຂາດທາດ ອາສົດ ຫຼາຍຖ້າທຽບກັບຫຍ້າ ແກມບາ

ພືດອາຫານສັດພາບຸທັ້ງປູກໄດ້ 3 ປີ ໂດຍເອົາສັດເຂົ້າກິນຕະຫຼອດແຕ່ບໍ່ມີການ ໃສ່ຝຸ່ນຄືນໃຫ້ຈັກເທື່ອ.

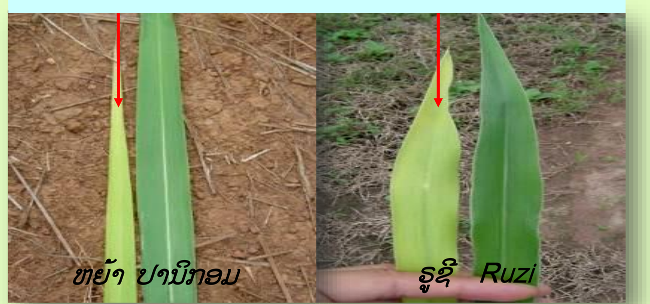

ແນວທາງໃນການປັບປຸງດິນທົ່ງຫຍ້າອາການສັດ

1. ການນຳເອົາຝຸ່ນຄອກມູນສັດມາໃສ່

2. ປ່ອຍສັດເຂົ້າກິນຫຍ້າຢູ່ໃນສວນ(ແຕ່ສວນໃຫຍ່ຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງ ແລະ ພຽງພໍ)

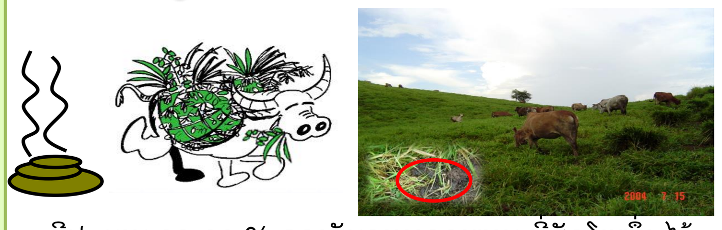

ມີປະມານ 60-80 % ຂອງບັນດາທາດອາຫານ ທີ່ສັດໂຕໜຶ່ງ ໄດ້ບໍລິໂພກໄປແລ້ວ ໄດ້ກັບຄືນມາເປັນມູນສັດ ແລະ ນ້ຳຍ່ຽວ !!!

3. ລົງທຶນຊື້ຝຸ່ນ ວິທະຍາສາດ(ປຸ໋ຍ)ມາໃສ່ສວນພືດອາຫານສັດໃນເມື່ອມີລາຍຮັບ ຈາກການຂາຍສັດແລ້ວ

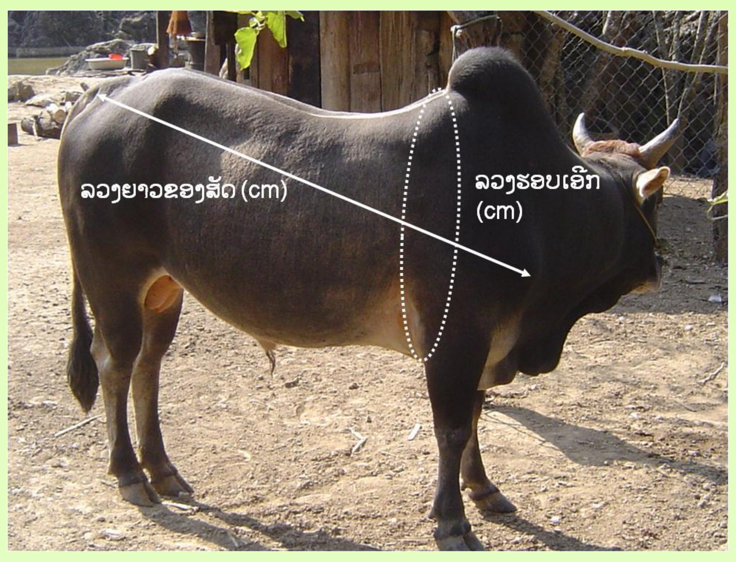

ສູດວັດແທກນ້ຳໜັກສັດ(ງົວ)
ນ້ຳໜັກຂອງສັດ(ກິໂລ)=ລວງຮອບເອິກຄູນກັນ2ເທື່ອ(ຫົວໜ່ວຍແມັດ) x ລວງຍາວຂອງສັດ(ຫົວໜ່ວຍແມັດ)x88,4

ການຈັດການທີ່ດີຄວນຈະປະກອບມີ

- ປະລິມານຫຍ້າຕໍ່ຈຳນວນສັດ
- ຮອບວຽນແລະລະດັບຄວາມສູງການຕັດໃຫ້ສັດກິນ
- ວິທີການໃຫ້ກິນ
- ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງດິນ
- ການເຮັດຮົ້ວປ້ອງກັນ

cirad AGRICULTURAL RESEARCH FOR DEVELOPMENT — DALaM — NUDP NORTHERN UPLANDS DEVELOPMENT PROGRAMME — European Union — AGENCE FRANÇAISE DE DÉVELOPPEMENT